

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

у справі за конституційним зверненням громадянина Третяка Андрія В'ячеславовича щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 294 Кодексу України про адміністративні правопорушення у взаємозв'язку з положеннями пункту 8 частини третьої статті 129 Конституції України

м. К и ї в
31 березня 2015 року
№ 2-рп/2015

Справа № 1-7/2015

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Саса Сергія Володимировича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Стецюка Петра Богдановича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,
Шишкіна Віктора Івановича – доповідача,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним зверненням громадянина Третяка Андрія В'ячеславовича щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 294 Кодексу України про адміністративні правопорушення у взаємозв'язку з положеннями пункту 8 частини третьої статті 129 Конституції України.

Приводом для розгляду справи відповідно до статей 42, 43 Закону України „Про Конституційний Суд України“ стало конституційне звернення громадянина Третяка А. В.

Підставою для розгляду справи згідно зі статтею 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“ є наявність неоднозначного застосування судами України вказаних положень Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Заслухавши суддю-доповідача Шишкіна В. І., дослідивши матеріали справи, зокрема позиції науковців Державного науково-дослідного інституту Міністерства внутрішніх справ України, Національної академії внутрішніх справ, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Ужгородського національного університету, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Громадянин Третяк А. В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень частини другої статті 294 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – Кодекс), а саме „постанова судді у справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржена особою, яку притягнуто до адміністративної відповідальності, її законним представником, захисником, потерпілим, його представником протягом десяти днів з дня винесення постанови“, у взаємозв'язку з положеннями пункту 8 частини третьої статті 129 Конституції України, згідно з якою забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом, є однією із основних засад судочинства.

З аналізу конституційного звернення вбачається, що автор клопотання намагається отримати роз'яснення словосполучення „постанова судді у справі про адміністративне правопорушення“, яке міститься в частині другій статті 294 Кодексу, в аспекті такого питання: зміст цього словосполучення поширюється на будь-які постанови судді у справі про адміністративне правопорушення, в тому числі ухвалені на стадії виконання

судового рішення, що можуть бути оскаржені в апеляційному порядку, чи лише на ті, які ухвалені по суті справи (стаття 284 Кодексу). На підтвердження необхідності у такому роз'ясненні Третяк А. В. долучив до конституційного звернення копії судових рішень, з яких вбачається, що в одних випадках апеляційні суди вважали, що положення, щодо офіційного тлумачення якого звернувся автор клопотання, стосується лише постанов, ухвалених по суті справи, і відмовляли у прийнятті до провадження апеляційних скарг на постанови, не передбачені статтею 284 Кодексу, а в інших – дотримувались протилежного висновку, стверджуючи, що зазначене положення не обмежує право на апеляційне оскарження будь-яких постанов судді у справі про адміністративне правопорушення.

Як вважає Третяк А.В., неоднозначне застосування судами України положень частини другої статті 294 Кодексу призвело до порушення його конституційного права на доступ до правосуддя.

2. Вирішуючи поставлене в конституційному зверненні питання, Конституційний Суд України виходить з такого.

2.1. Україну проголошено правовою державою (стаття 1 Конституції України). Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову (частина перша статті 6 Конституції України). За змістом частини другої статті 19 Основного Закону України органи судової влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Одними з основних засад судочинства є, зокрема, законність, рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом, забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом (пункти 1, 2, 8 частини третьої статті 129 Конституції України).

2.2. Згідно з частиною другою статті 294 Кодексу „постанова судді у справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржена особою,

яку притягнуто до адміністративної відповідальності, її законним представником, захисником, потерпілим, його представником протягом десяти днів з дня винесення постанови“.

Конституційний Суд України вважає, що визначення видів постанов судді, про які йдеться у частині другій статті 294 Кодексу, в аспекті поставленого Третяком А.В. питання стосовно оскарження їх у апеляційному порядку необхідно здійснювати у взаємозв'язку з положеннями частини першої статті 284 і частини другої статті 287 Кодексу.

У Кодексі, який має відповідну логічно вибудовану конструкцію, унормовано, зокрема, послідовність процедурних дій щодо розгляду та вирішення питань, пов'язаних із притягненням особи до адміністративної відповідальності; порядок оскарження постанови судді у справі про адміністративне правопорушення, ухваленої по суті; порядок виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення врегульовано у статтях 284, 287, 294, які містяться у розділі IV Кодексу. Згідно з частиною першою статті 284 Кодексу у справі про адміністративне правопорушення орган (посадова особа) ухвалює одну з таких постанов: про накладення адміністративного стягнення; про застосування заходів впливу, передбачених статтею 24¹ цього кодексу; про закриття справи. Вказаний перелік видів постанов, якими завершується розгляд справи про адміністративне правопорушення по суті, є вичерпним.

Визначальною для встановлення видів постанов судді, що можуть бути оскаржені в інстанційному судовому порядку, є частина друга статті 287 Кодексу, в якій зазначено, що постанова районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду (судді) про накладення адміністративного стягнення може бути оскаржена в порядку, передбаченому цим кодексом.

Процедура перегляду постанови судді у справі про адміністративне правопорушення в апеляційному порядку регулюється положеннями статті 294 глави 24 „Оскарження постанови по справі про адміністративні правопорушення“ розділу IV Кодексу. Цільовим призначенням цієї глави є

встановлення порядку оскарження, зокрема, постанови судді у справі про адміністративне правопорушення.

Проте порядок виконання постанови про накладення адміністративного стягнення регламентується положеннями іншого розділу Кодексу, а саме розділом V „Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень“. Вони не перебувають у безпосередньому зв'язку з положеннями глави 24 розділу IV Кодексу, якими унормовується порядок оскарження постанови судді у справі про адміністративне правопорушення, ухваленої по суті.

Наведене є підставою для висновку, що за результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення не можуть бути оскаржені інші постанови судді, крім зазначених у статті 284 Кодексу.

Таким чином, Конституційний Суд України вважає, що положення частини другої статті 294 Кодексу стосовно оскарження в апеляційному порядку постанови судді у справі про адміністративне правопорушення необхідно розуміти так, що на підставі вказаної норми може бути оскаржена лише постанова судді у справі про адміністративне правопорушення, ухвалення якої передбачене у статті 284 цього кодексу.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 51, 62, 63, 66, 67, 69, 95 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

в и р і ш и в:

1. Положення частини другої статті 294 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо оскарження в апеляційному порядку постанови судді у справі про адміністративне правопорушення в аспекті конституційного звернення необхідно розуміти так, що в апеляційному порядку може бути оскаржена лише та постанова судді у справі про адміністративне правопорушення, ухвалення якої передбачене частиною першою статті 284 цього кодексу, а саме: про накладення

адміністративного стягнення, про застосування заходів впливу, встановлених у статті 24¹ цього кодексу, про закриття справи.

2. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Рішення Конституційного Суду України підлягає опублікуванню у „Віснику Конституційного Суду України“ та в інших офіційних виданнях України.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ